

मर्स्याङ्दी गाउँपालिका

बजेट वक्तव्य २०७९-८०

गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू र गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

- १) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ७१ बमोजिम मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय गाउँसभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । प्रस्तुत बजेटलाई उत्पादन, उत्पादकत्व र उच्च आर्थिक वृद्धि, सामाजिक न्याय र मर्स्याङ्दी गाउँबासीको समृद्धिको संवाहकको रूपमा प्रस्तुत गरेको छु ।
- २) सर्वप्रथम लोकतान्त्रिक आन्दोलन, सशस्त्र जनयुद्ध, परिवर्तन, क्रान्ति, सामाजिक तथा मुक्ति आन्दोलनमा शहादत प्राप्त गर्ने सबै अमर शहिदहरुलाई स्मरण गर्दै, यहाँहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । अग्रगामी परिवर्तनको आन्दोलनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्ने अग्रज नेताहरु प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
- ३) समानुपातिक, समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाज निर्माण गर्ने संवैधानिक संकल्पलाई पुरा गर्न निरपेक्ष गरिबीको मारमा परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय सहितका आम नागरिकको विकासको चाहनालाई संबोधन गरी आर्थिक समानता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्ने कार्यलाई बजेटमा प्राथमिकतामा राखेको छु ।
- ४) आर्थिक वर्ष २०७९/८०को मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, सङ्घीय सरकारको ऐन, नियम, कानून र कार्यविधि, पन्ध्रौं पञ्चवर्षीय योजना, दीगो विकासका लक्ष्यहरु, मध्यकालीन खर्च संरचना, गण्डकी प्रदेश सरकारको ऐन, नियम, कानून र प्रथम पञ्चवर्षीय योजना, गाउँपालिकाको ऐन,नियम ,नीति तथा कार्यक्रम सभाका सदस्यहरुबाट प्राप्त सुझावहरुलाई आधार मानेको छु । यस गाउँपालिकाको बजेट तर्जुमा गर्दा सङ्घीय सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटलाई आधार लिएको छु । यो बजेट तर्जुमा गर्दा विभिन्न क्षेत्रका सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त सुझावलाई समेत समावेश गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- ५) आ.व. २०७९/८०को बजेटका उद्देश्यहरु निम्न छन् :
- सामाजिक र आर्थिक रुपान्तरण गरी समृद्ध मर्स्याङ्दी गाउँपालिका निर्माण गर्ने,
- सार्वजनिक खर्चमा पारदर्शिता, मितव्ययिता, जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व पालना गर्ने गराउने,
- बाढी पहिरोबाट उत्पन्न प्राकृतिक विपत्तीबाट मानव जीवनमा आइपरेका समस्याहरुको समाधान गर्ने,

- कृषिजन्य वस्तुको उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,
- उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत-साधन, श्रमशक्ति, पूँजी र प्रविधिको एकीकृत परिचालनबाट रोजगारी सृजना र गरिबी निवारण गर्ने,
- चुस्त, दुरुस्त, सर्वसुलभ र प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने,
- गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक र सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने,
- आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय सुशासन कायम गर्ने ।

६) आ.व. २०७९/८० को बजेटका प्राथमिकताहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- कृषि तथा पुशपंछी क्षेत्रको व्यवसायिकरण, आधुनिकिकरण, सामुहिकिकरण र बजारीकरण,
- नीजि क्षेत्र समेतको सहभागितामा पर्यटकीय गन्तव्यको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन तथा पर्यटकीय पूर्वाधार विकास,
- वन जैविक विविधता तथा जलाधारको संरक्षण र प्राकृतिक स्रोतसाधनको दीगो व्यवस्थापन र सदुपयोग,
- स्थानीय श्रम, सीप, पूँजी र प्रविधिमा आधारित लघु, घरेलु तथा साना उद्योग, पेशा, व्यवसायको जगेर्ना र प्रवर्द्धन मार्फत रोजगारी र स्वरोजगारको अवसर सृजना र गरिबी निवारण,
- दीगो गुणस्तरीय प्रतिफलदायी भौतिक पूर्वाधार निर्माण,
- गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य, खेलकुद, भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास,
- आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र साँस्कृतिक रूपमा पछि परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायको सशक्तिकरण मार्फत सन्तुलित, समन्याय, समावेशी एवम् समानुपातिक विकास,
- गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवामा सहज पहुँच, भ्रष्टाचार निवारण र सुशासन अभिवृद्धि ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्मको मस्यौड्दी गाउँपालिकाको तर्फबाट सम्पादित महत्त्वपूर्ण कामहरूको सङ्क्षिप्त विवरण र आगामी वर्षको प्रक्षेपण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

मस्यौड्दी गाउँपालिकाको विगत ५ वर्षको वित्तीय प्रगतिको समिक्षा गर्दा आ.व. २०७४/०७५ मा ८५.९ प्रतिशत, आ.व.२०७५/०७६ मा ८६.९० प्रतिशत, आ.व. २०७६/७७ मा ८३.९५ प्रतिशत, आ.व.२०७७/०७८ मा ८४.७१ प्रतिशत, आ.व. २०७८/७९को असार ९ गते सम्मको चालु तर्फ ८४.४९ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ ७२.०२ प्रतिशत गरी जम्मा ८०.५६ प्रतिशत भएको छ र असार मसान्त सम्म हुने ८६ प्रतिशत अनुमान र आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ९० प्रतिशत वित्तीय प्रगति हुने लक्ष्य लिएको छु ।

चालु आ.व.को योजना विवरणमा जम्मा ३८९ वटा योजनाहरू रहेकोमा २७२ योजनाहरूको सम्झौता भई २६२ वटा योजनाहरूको कार्यसम्पन्न पश्चात भुक्तानी भइसकेको छ भने खरिदका योजना ११२ वटा रहेका छन् तथा सम्झौता नभएका योजना संख्या ५ रहेका छन्।

अध्यक्ष महोदय,

अब म यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को आय व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु । मस्योर्दी गाउँपालिकाले प्रस्तावित नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा मूलतः नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूची, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, संघ र प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका विद्यमान ऐन, कानूनहरू, आर्थिक कार्य प्रणाली, मौलिक हकहरू, आर्थिक सामाजिक विकास, साधन श्रोतको उपयोग नीति, अर्थ मन्त्रालयल र सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन, सहभागितामूलक योजना छनौट पद्धति, विकासका समसामयिक मुद्दाहरू जस्तै सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक सशक्तीकरण तथा समावेशी विकास समेतलाई आधार मानी गाउँकार्यपालिका मिति २०७९/०३/०९ गते स्वीकृत गरी यस गरीमामय गाउँसभामा आगामी आ.व. २०७९/८० को बजेट प्रस्तुत गरेको छु । आ.व.२०७९/८० मा यस गाउँपालिकामा नेपाल सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान रु ९ करोड ५५ लाख ।- प्रदेश सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान रु १ करोड ४ लाख ४३ हजार), नेपाल सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट १० करोड १९ लाख ८३ हजार । प्रदेश सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट ७८ लाख ९७ हजार , आन्तरिक राजस्व तर्फ १ करोड , सशर्त अनुदान सङ्घीय सरकारतर्फ रु २३ करोड ८७ लाख , सङ्घ सरकारको विशेष अनुदान तर्फ १ करोड ५० लाख , सङ्घ सरकारको समपूरक अनुदान तर्फ २ करोड ४० लाख , प्रदेश सरकार विशेष अनुदान वापत रु ६० लाख र समपूरक अनुदान ५० लाख , जलविद्युत रोयल्टी वापत रु २ करोड ३० लाख ८१ हजार ३ साय ५८ , पर्वतारोहण वापत प्राप्त रोयल्टी रु २ लाख २८ हजार ७ सय ९० , वन पैदावर रोयल्टी रु ७७ हजार २ सय ३ , गरीबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम तर्फ रु ४ लाख ६५ हजार र प्रदेश तथा स्थानीय क्षमता विकास कार्यक्रम रु. ३ लाख ८० हजार ९ सय ४२ र अघिल्लो वर्षको अनुमानित नगद मौज्दात रु ५१ लाख ८९ हजार ६ सय ४९ गरी कुल आय ५४ करोड ३९ लाख ४५ हजार ९ सय ४२ को अनुमानित आय यस गरिमामय सभा समक्ष पेश गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आ.व. २०७९/८०को व्यय अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

चालु खर्च तर्फबाट ७ करोड ३९ लाख । पूँजीगत खर्चतर्फ २० करोड १५ लाख । सशर्ततर्फ २३ करोड ८७ लाख । गरीबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम तर्फ रु ४ लाख ६५ हजार । प्रदेश र स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम तर्फ रु ३ लाख ८० हजार ९ सय ४२ , समपूरक कोष तर्फ रु २ करोड ९०

लाख गरी जम्मा कुल खर्च ५४ करोड ३९ लाख ४५ हजार ९ सय ४२ को अनुमानित खर्च यस गरीममय सभा समक्ष पेश गर्दछु ।

जस मध्ये नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा निम्न कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राखी बजेटमा विनियोजन गरेको छु । वडागत रूपमा गाउँ-बस्तीको योजनाहरूलाई सम्बोधन गर्ने गरी वडा समितिले छनौट गर्न पाउने गरी योजना कार्यान्वयन गराउन वडागत रूपमा जनसङ्ख्या, भौगोलिक क्षेत्रफल, विकटतालाई आधार मानी ९ वटा वडाहरूलाई रु. ६ करोड बजेट व्यवस्था मिलाएको छु । वडागत योजनाहरूको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरीएको छ ।

- ७) कृषि, पशुपन्छी तथा जडीबुटी क्षेत्रमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नका लागि कृषि क्षेत्रको विविधीकरण र व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र बजारीकरण विकासमा जोड दिई कृषि तथा पशुपन्छी विकास शाखा मार्फत कार्यान्वयन गर्ने गरी रु.१ करोड ७५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ८) अन्नपूर्ण चक्रीय पदमार्गमा पर्ने पर्यटन व्यवसाय राम्रो भएको यस पालिकाभित्र पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमको लागि रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ९) सीप विकास तथा क्षमता विकास तालिमका लागि रु. २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १०) शिक्षाको विकासको लागि शिक्षा तर्फ रु. १ करोड ५० लाख बजेट विनियोजित गरेको छु ।
- ११) विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाती बालबालिकाहरूकालाई प्राविधिक तथा उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति प्रदान गर्न रु. ५ लाख बजेट विनियोजित गरेको छु ।
- १२) स्वास्थ्य सेवालालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रमा रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १३) समाजमा योगदान गर्दै उमेरका कारण भौतिक रूपमा कमजोर भएका जेष्ठ नागरिकहरूको सम्मान तथा ६० देखि ६७ वर्ष सम्मका एकल पुरुषलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गर्नका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १४) वर्षातको समयमा पानीका कारण सडकहरू बिग्रिन गई मोटरबाटो बन्द हुन नदिन र स्थानीय युवाहरूलाई रोजगारी दिने उद्देश्यले सडक मर्मत सम्भार कार्यकर्ता परिचालन गर्नका लागि रु. १३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १५) शारीरिक रूपमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि आय-आर्जन गरी जीविकोपार्जन गराउने तथा ग वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउन रु १० लाख बजेट बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १६) सफा मस्युङ्दी गाउँपालिका अभियानलाई निरन्तरता दिँदै फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा पूर्वाधार निर्माणका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- १७) परम्परागत प्राचीन मौलिक संस्कार संस्कृतिको संरक्षण, जगेर्ना, विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिई विभिन्न धार्मिक, सांस्कृतिक, साहित्यिक, महोत्सव तथा दिवसका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १८) विभिन्न प्राकृतिक प्रकोप, आगलागी तथा मानवीय विपत्ती र महामारी जस्ता विपद् व्यवस्थापनका लागि रु. ३० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १९) खेलकुदको विकास गराउने उद्देश्यले वडा स्तरीय र विद्यालय स्तरीय खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि रु. १२ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- २०) स्वास्थ्य चौकीहरुको सेवाबाट टाढा रहेका बस्तीहरुमा सञ्चालित सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईहरुमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी र कार्यालय सहयोगीहरुको तलब भत्ता वापत अनुदान स्वरुप रु. ३५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २१) चोरी शिकार नियन्त्रण र वन पैदावर संरक्षण, प्रवर्द्धन र व्यवसायीकरण गर्नका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २२) मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको वडा नं. ६ र ५ को सडक पूर्वाधारको स्तरोन्नति गर्न प्रदेश सरकारसँग समपूरक कोषको रु. ५० लाख र गाउँपालिका समपूरक कोषबाट रु. ५० लाख गरी बाहुनडाँडा-घेर्मु सडकको स्तरोन्नति र विस्तारका लागि रु. १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २३) सङ्घ तथा प्रदेश सरकारको साझेदारीमा गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाउन रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- २४) मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको वडा नं. १ र २ को सडक पूर्वाधारको स्तरोन्नति गर्न सङ्घ सरकारसँग समपूरक कोषको रु. १ करोड र गाउँपालिका समपूरक कोषबाट रु. १ करोड खुदी-रोप्लेफाँट-घनपोखरा सडकको स्तरोन्नति र विस्तारका लागि रु. २ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २५) मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको वडा नं. ९ को सडक पूर्वाधारको स्तरोन्नति गर्न सङ्घ सरकारसँग समपूरक कोषको रु. १ करोड ४० लाख र गाउँपालिका समपूरक कोषबाट रु. १ करोड ४० गरी खुदी-पाम्चोक-भलामचौर-घलेगाउँ सडकको स्तरोन्नति र विस्तारका लागि रु. २ करोड ८० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २६) शहिद तथा बेपत्ता स्मृति अध्ययन केन्द्रद्वारा स्थापना गरीएको शहिद तथा बेपत्ता स्मृति अध्ययन केन्द्र, सार्वजनिक पुस्तकालय, खुदीका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २७) अधुरा वडा कार्यालय भवनहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न रु ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २८) बेसीशहर नगरपालिका वडा नं. ७ मा निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको मानव सेवा आश्रमको भवन निर्माणमा सहयोग स्वरुप रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २९) परम्परागत कृषि औजार निर्माण गर्ने आरनहरुलाई आधुनिक र गुणस्तरीय कृषि औजारहरु निर्माण गर्न आरन सुधार कार्यक्रमको लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- ३०) सशक्तिकरण कार्यक्रममा रु ५ लाख, असक्त, असहाय विपन्न कोषमा रु १४ लाख, स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्न रु ४ लाख, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा सामाजिक परीक्षण गर्न रु ३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
- ३१) यस गाउँपालिकाका युवा उद्यमीहरूले बैङ्कबाट लिएको कर्जाको व्याजमा अनुदान प्रदान गर्न रु ६ लाख, सडक पुगेका बस्तीहरूमा सडक सफा गर्नको लागि रु १५ लाख र कार्यालयसँग सम्बन्धित अन्य सार्वजनिक निर्माण गर्नको लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
- ३२) केहि थप मुख्य सडकहरूको रूपमा नायु-सेने-फ्रेजो सडकका लागि रु २० लाख, खुदी-हसिँड डाँडा-सिउरुड सडकका लागि रु ४० लाख, खुदी-पुरानोगाउँ-जिम्दो सडकका लागि रु १० लाख, रामबजार-छापा-सिलढुङ्गा-उपल्लो ताघ्रिड सडकको लागि रु २५ लाख, च्याम्चे-नास्कुच्चे-पुरानो जगत सडकका लागि रु १० लाख, स्याँगे-मिर्पा सडकका लागि रु ५ लाख, बाहुनडाँडा- थालाजु-सञ्जापु सडक (वडा नं ५ र ६) को लागि रु २० लाख, डादी-थाकनबेसी सडकका लागि रु ५ लाख, डादी-उस्ता-बराहपोखरी सडकका लागि रु ३० लाख र भुलभुले-सिमलचौर-भस्मे-रिडटाड सडकका लागि रु २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
- ३३) ग्रामीण तालिम केन्द्रको जग्गा खरिद गर्नका लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

आय/व्यय र कार्यक्रमको योजनाको शीर्षक तथा बजेट अनुसूचीहरूमा प्रस्तुत गरेको छु।

अन्त्यमा यस बजेट तर्जुमामा सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू, सम्पूर्ण वडा अध्यक्ष ज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरू, वडासदस्य ज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, शिक्षकहरू, निजी क्षेत्र, पत्रकार, सम्पूर्ण पालिकाबासीहरूबाट प्राप्त सुझाव, सल्लाह र सहयोगप्रति हार्दिक अभार व्यक्त गर्दछु।

"समृद्ध, आधुनिक, हराभरा मस्यार्ड्दी गाउँपालिकाको आधार, कला संस्कृतिको संरक्षण कृषि, पर्यटन, उर्जा र पूर्वाधार" को नारालाई साकार पार्नका निमित्त मस्यार्ड्दी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिमा निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउनुहुने मस्यार्ड्दी गाउँपालिकाको जनसमूदाय कर प्रदायकहरू, विकासका साझेदार सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरू र संचारमाध्यमहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गरेको छु।

धन्यावाद !

जुना माया थापा

उपाध्यक्ष

मस्यार्ड्दी गाउँपालिका, लमजुड ।

मिति: २०७९ असार १० गते, शुक्रवार